

ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวชของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลพุทธโสธร

ประภัสสร มนต์อ่อน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มีนาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

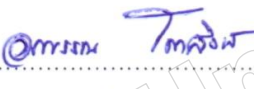
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
 วิทยานิพนธ์ของ ประภัศร มนต์อ่อน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
 หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬาลักษณ์ บารมี)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (ดร.ศัทธา รัตนจรณะ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

ประธาน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ไตสิงห์)

กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฬาลักษณ์ บารมี)

กรรมการ
 (ดร.ศัทธา รัตนจรณะ)

กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
 หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่... 14 ... เดือน... สิงหาคม ... พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬาลักษณ์ บารมี ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สหทัย รัตนจรณะ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำทางวิชาการความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งกรุณาช่วยตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องด้วยความละเอียดถี่ถ้วน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และสนับสนุนให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยได้รับกำลังใจ ความห่วงใย ความเอื้ออาทร และรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ ขำอยู่ ดร.สมใจ นกดี คุณนันทนา ชปิลเสส และคุณเจียมจิตต์ เฉลิมชุตติกุล ที่ได้ให้ความกรุณาและความอนุเคราะห์ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์ชัยฤกษ์ ลิมปวัฒน์ศิริ อดีตรักษาการผู้อำนวยการโรงพยาบาลพุทธโสธร คุณไพลิน ธีรวัฒน์ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล คุณศันสนีย์ ถ้าอุทก หัวหน้างานเฉพาะทางศัลยกรรม คุณสมนึก ใจอารีย์ หัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรมอุบัติเหตุ ชั้น 7 ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยมีโอกาสในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระหว่างการศึกษา ขอขอบคุณ คุณรวิทอง แปลกตู้ คุณอริญญา ปาละกะวงษ์ คุณสุภาพ ภาสุรกุล คุณปาจารีย์ เทียงเจริญ คุณจิราภรณ์ ฉลานวัฒน์ และเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมอุบัติเหตุ ชั้น 7 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจ และให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และครอบครัว ที่ให้กำลังใจ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ประกาศสร มนต์อ่อน

52920207: สาขาวิชา: การบริหารการพยาบาล; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ/ รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวร/ การสื่อสารของพยาบาลวิชาชีพ/ SBAR

ประภัสสร มนต์อ่อน: ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลพุทธโสธร (EFFECTIVENESS OF USING THE CHANGE OF SHIFT REPORT MODEL FOR PROFESSIONAL NURSES AT BHUDDASOTHORN HOSPITAL) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: จุฬาลักษณ์ บารมี, Ph.D., สหทัย รัตนจรณะ, Ph.D. 123 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การรายงานเปลี่ยนเวร เป็นการรายงานข้อมูลของผู้ป่วยเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม ถ้าได้รับข้อมูลที่ไม่ครอบคลุม หรือข้อมูลซ้ำซ้อนอาจทำให้เกิดปัญหาได้ล่าช้า ให้การพยาบาลที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพอาการเจ็บป่วยจริง อาจทำให้ผู้ป่วยไม่ได้รับความปลอดภัย

การวิจัยเชิงพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวร โดยใช้แนวคิด SBAR 2) เปรียบเทียบประสิทธิผลก่อน และหลังการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรของพยาบาลวิชาชีพ ตามแนวคิด SBAR และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรของพยาบาลวิชาชีพตามแนวคิด SBAR ซึ่งตัวอย่าง SBAR เป็นกรอบเตือนความจำขณะรายงานเปลี่ยนเวร ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุม ชัดเจน กระชับ ตรงกับสภาพความเป็นจริง กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 14 คน ได้รับการอบรมการใช้รายงานเปลี่ยนเวรตามแนวคิด SBAR และฝึกรายงานตามสถานการณ์ตัวอย่าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวร กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามก่อน และหลังการใช้รูปแบบรายงานเปลี่ยนเวร 3 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลวิชาชีพรับรู้ประสิทธิผลของการรายงานเปลี่ยนเวรหลังการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งรายด้านและรายรวม (Wilcoxon Signed Ranks Test Z อยู่ระหว่าง 2.73 - 3.18, p อยู่ระหว่าง .002 - .006) ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า พยาบาลวิชาชีพมีการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรที่สร้างขึ้น ส่งผลให้มีการนำข้อมูลไปใช้วางแผนการพยาบาล ทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง และได้รับความปลอดภัย ดังนั้นจึงควรนำรูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวร ตามแนวคิด SBAR มาใช้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพดูแล

52920207: MAJOR: NURSING ADMINISTRATION; M.N.S. (NURSING
ADMINISTRATION)

KEYWORD: EFFECTIVENESS/ CHANGE OF SHIFT REPORT MODEL/ NURSING
COMMUNICATION/ SBAR

PRAPATSORN MONON: EFFECTIVENESS OF USING THE CHANGE OF SHIFT
REPORT MODEL FOR PROFESSIONAL NURSES AT BHUDDASOTHORN HOSPITAL.

ADVISORY COMMITTEE: JULALUK BARAMEE, Ph.D., SAHATTAYA
RATTANAJARANA, Ph.D. 123 P. 2013.

A change of shift report is a form of communicating patients' information in order to plan appropriate nursing care. Inadequate and repetitive communication could lead to the delay in solving problems, offering care irrelevant to the patients' problems and needs and causing harm to patients.

This developmental research aimed to 1) develop a change of shift report model based on SBAR 2) compare the effectiveness of a change of shift report before and after using the SBAR change of shift report model, and 3) identify problems, obstacles, and suggestions associated with the use of the SBAR change of shift report. The abbreviation SBAR is used as a recognizing framework to organize information in a clear, concise format and correspond to current circumstances. The sample was 14 professional nurses being trained to implement the SBAR change of shift report. The sample practiced reporting in simulated situations. The research instruments were the perceived effectiveness of the shift change report questionnaires. The sample completed the questionnaires before and 3 weeks after using the SBAR change of shift report model. The Wilcoxon Signed Ranks Test was used to analyze data.

The results showed that, after using the SBAR change of shift report model, the professional nurses perceived the effectiveness of change of shift report significantly higher than that of before in both the total and dimensional scores (Wilcoxon Signed Ranks Test Z ranged from 2.73 to 3.18, p ranged from .002 to .006). The results revealed that professional nurses used information received from the SBAR change of shift report to develop nursing care plans which lead to the continuity and safe care of the patients. Professional nurses should consider using this shift change report model in order to improve quality of care.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การสื่อสาร.....	11
การรายงานเปลี่ยนเวอร์.....	16
ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง.....	24
การรับรู้ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวอร์.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากร กลุ่มตัวอย่างและสถานที่ที่ศึกษา.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	41
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	42
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	46
ข้อมูลทั่วไป.....	46
การพัฒนารูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรของพยาบาลวิชาชีพ.....	49
เปรียบเทียบประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรของพยาบาล วิชาชีพก่อนการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรและหลังการใช้รูปแบบ การรายงานเปลี่ยนเวร.....	50
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวร ของพยาบาลวิชาชีพ.....	54
5 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผลการวิจัย.....	58
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก.....	76
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	84
ภาคผนวก ง.....	118
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	123

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ.....	46
2	จำนวนผู้ป่วยเฉลี่ย และประเภทผู้ป่วยเฉลี่ย จำแนกตามรายเวร.....	48
3	เวลาที่พยาบาลวิชาชีพใช้ในการรายงานเปลี่ยนเวร จำแนกตามรายเวร.....	49
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการ รายงานเปลี่ยนเวรของพยาบาลวิชาชีพ ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการรายงาน เปลี่ยนเวร.....	50
5	เปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการรายงานเปลี่ยนเวรของพยาบาล วิชาชีพโดยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test.....	53

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University